Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare Nr 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciuri:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22.
Inserate mai primescu în Viena: Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M, Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L, Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Preţul inserţiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta" iese în fie-care ḑi
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 223. Braşovŭ, Duminecă 9 (21) Octomvrie 1888.

Nou abonamentŭ
la
„GAZETA TRANSILVANIEI."

Cu 1 Octomvrie 1888 st. v. s'a deschisŭ nou abonamentŭ la care învitămŭ pe toţi amicii şi sprijinitorii fóiei nóstre.

Preţulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei lunĭ 3 fl.
pe şése lunĭ 6 fl.
pe unŭ anŭ 12 fl.

Pentru România şi străinătate:

pe trei lunĭ 10 francĭ,
pe şése lunĭ 20 francĭ,
pe unŭ anŭ 40 francĭ.

Abonarea se póte face mai uşorŭ şi mai repede prin **mandate postale**.

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ şi a arĕta şi posta ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei".

Braşovŭ, 8 Octomvrie v.

Amŭ vĕḑutŭ din raportulŭ de pe luna Septemvre, ce l'a cetitŭ inspectorulŭ şcolarŭ unguréscŭ alŭ comitatului Bistriţa-Năsĕudŭ în comitetulŭ administrativŭ, că pentru ocuparea posturilorŭ de învĕţătorĭ la şcólele românescĭ din comunele Neposŭ şi Rebra au concuratŭ peste 50 de învĕţătorĭ.

Decă ne gândimŭ, că cu cele douĕ posturĭ de învĕţătorĭ nu s'au putută căpĕtuĭ decâtŭ totŭ numai doi dintre cei peste 50 de concurenţĭ şi admiţĕndŭ că vre-o câţĭ-va din ei vorŭ fi avutŭ şi când au concuratŭ posturĭ învĕţătorescĭ póte mai rĕu plătite, atuncĭ trebue sĕ ne întrebămŭ: ce se vorŭ face ceilalţĭ concurenţĭ, carĭ n'au nicĭ unŭ postŭ — şi aceştia vorŭ fi de sigurŭ cei mai mulţĭ — fiă măcarŭ rĕu şi nedestulitorŭ plătitŭ?

Scimŭ bine, că asemenea triste esperienţe se făcŭ şi cu ocasiunea concursurilorŭ pentru ocuparea posturilorŭ de preoţĭ, şi forte desŭ întâlnimŭ mulţime de tinerĭ, carĭ de anĭ de ḑile aşteptă sĕ le viă rêndulŭ şi norocul, ca sĕ pótă ajunge preoţĭ în vre-o comună.

Mărturisimŭ că trebue sĕ ne mâhnéscă acestŭ lucru. Şi ne mâhnesce, pentru că nu numai aceştĭ tinerĭ au sĕ îndure destule suferinţe până ce se potŭ căpătuĭ, dér suferŭ şi părinţii lorŭ, mai toţĭ ţĕranĭ, carĭ trebue sĕ'ngrijéscă de ei şi după atâţia anĭ de şcólă, şi încă amĕsuratŭ posiţiunei lor sociale celei nouĕ, fiind candidaţĭ la dăscăliă orĭ la preoţiă, dedaţĭ cu traiulŭ din institutele pedagogice şi din seminare, şi desvĕţaţĭ de traiulŭ greu alŭ părinţilorŭ lorŭ.

Se vede, că poporulŭ nostru totŭ mai ţine încă la vechia tradiţiune, d'a face din copii numai preoţĭ şi dascalĭ, orĭ chiar şi „domnĭ", şi numai la meserii nu se gândesce.

Negreşitŭ că nu e vina părinţilorŭ, mai alesŭ a celorŭ dela ţéră nu, ci e vina celorŭ carĭ chemaţĭ suntŭ a-le da poveţe şi a'i lumina în privinţa acésta. Căcĭ ce părinte nu va înţelege, că nu toţĭ copiii se potŭ face dascălĭ şi preoţĭ, decă nu voimŭ sĕ avemŭ mai mulţĭ dascălĭ decâtŭ şcóle şi şcolarĭ, şi mai mulţĭ preoţĭ decâtŭ bisericĭ şi credincioşĭ?

Şi apoi cu „domniile" cum stămŭ? O pot spune înşişĭ „domnii" nostri câtŭ de greu o ducŭ, după ce unŭ sistemŭ de guvernare vitregŭ ne-a înlăturatŭ de pe tóte terenele, rĕmânêndŭ la buna chibzuială a fiăcăruia, sĕ trăiască cum va sci şi cum va puté, căcĭ în slujbe nu mai potŭ întra, decă nu se facŭ uneltele regimului orĭ decă celŭ puţinŭ nu trăescŭ cu totulŭ retraşĭ de némulŭ lorŭ românescŭ, ca sĕ nu fiă daţĭ afară din slujbe.

Ne rĕmânŭ meseriile, unŭ terenŭ încă totŭ streinŭ pentru noi, căcĭ spre nenorocirea nóstră abia acum începemŭ sĕ'i batemŭ căile. Acesta e singurulŭ terenŭ, de pe care nimenea nu ne póte înlătura şi care ne póte scăpa de multe mizerii. Unde arŭ sta aḑĭ poporulŭ nostru în privinţa materială, decă i-ar fi datŭ Dumneḑeu de cu vreme bunulŭ cugetŭ de a îmbrăţişa meseriile, ca banulŭ sĕ între în punga lui, ér nu în punga străinului?

Şi-apoi meseriaşulŭ cu isvorŭ sigurŭ de câştigŭ, cu bănişorĭ la buzunarŭ, independentŭ în tóte trebile sale, óre putére-ar elŭ fi obiectulŭ bătăii de jocŭ alŭ tuturorŭ esploatatorilorŭ oficioşĭ şi neoficioşĭ? Cum că nu se póte lucrulŭ acesta, va fi observatŭ parte mare din poporulŭ nostru, va fi observatŭ şi aceea, că altfelŭ vorbescŭ organele stăpânirei cu meseriaşulŭ independentŭ, şi altfelŭ cu bietulŭ muncitorŭ chinuitŭ şi chiar cu mulţĭ „domnĭ."

De aceea părinţii, mai alesŭ cei dela sate, sĕ se gândéscă seriosŭ la sórtea copiilorŭ lorŭ.

Unde suntŭ mai mulţĭ copii, decă vre-unulŭ dovedesce deosebitŭ talentŭ, sĕ 'nveţe carte mai multă, dér nu ca s'ajungă în slujbă unguréscă, ci ca s'ajungă „domnŭ" şi stăpânŭ independentŭ; ceilalţĭ sĕ 'nveţe unii agricultura, alţii meseriile, şi érăşĭ alţii comerţulŭ.

Numai aşa va puté poporulŭ nostru sĕ alunge sărăcia din casă, sĕ scape de nenumĕraţii esploatatorĭ şi sĕ înfrunte neajunsurile vitregiei stăpânirei.

Dér asupra acestei teme vomŭ reveni.

Pressa germană despre ministerulŭ Taaffe.

„National-Zeitung" se esprimă astfelŭ despre schimbările făcute în cabinetulŭ Taaffe:

Cumcă chemarea lui Schönborn în cabinetŭ trebue sĕ misce forte viu pe Germanii austriacĭ şi pe Maghiarĭ, se póte cugeta. Aceia se temŭ, şi nu fără temeiu, că cehisarea justiţiei se va înăspri în Boemia; aceştia, adecă Maghiarii, nu potŭ privì cu indiferenţă înăsprirea tendinţelorŭ federaliste în cabinetulŭ austriacŭ. Vedĭ bine, că rĕmâne încă a se vedea, decă chemarea lui Schönborn e a se mulţămi mai multŭ ideilorŭ sale federaliste orĭ ideilorŭ sale vechĭ-cehice. Progresele, ce le-au făcutŭ în timpulŭ din urmă în Boemia Cehii tinerĭ, lasă a se vedé ca probabilŭ casulŭ din urmă. Cehii bĕtrânĭ şi Cehii tinerĭ nisuescŭ deopotrivă sĕ restabiléscă în Boemia stările dinainte de lupta dela Muntele albŭ; amêndouĕ direcţiunile voescŭ unŭ regatŭ boemŭ de sine-stătătorŭ; dér cei dintêiu suntŭ gata a face încă parte din monarchia austriacă, pe când Cehii tinerĭ, deopotrivă radicalĭ în privinţa politică şi naţională, nisuescŭ a rupe totalŭ Boemia mare de Austria, câtŭ şi a turna întocmirile publice în forme radicale. Cu ei cabinetulŭ Taaffe nu póte fi învoitŭ, dér cu direcţiunea primă da. E decĭ posibilŭ, că chemarea lui Schönborn însemnéză mai curêndŭ hotărîrea guvernului, ca sĕ ţină'n frêu pe Cehii tinerĭ. Vedĭ bine, guvernulŭ va trebui sĕ'şĭ dea silinţa a recâştiga Cehilorŭ bĕtrânĭ vaḑa ce şĭ-au perdut'o între poporulŭ cehŭ, şi acésta numai în socotéla Nemţilorŭ se póte întêmpla.

Dér o astfelŭ de desvoltare a lucrurilorŭ în Cislaitania trebue sĕ provóce cea mai seriósă oposiţiune a Maghiarilorŭ în Translaitania. A da Cehilorŭ în Cislaitania posiţiunea ce la începutŭ au avut'o Germanii, la aşa ceva mai că nu se póte gândi seriosŭ cabinetulŭ Taaffe.

FOILETONULŬ „GAZETEI TRANSILVANIEI."

(6)

NIŢĂ DRAGĂ.

Schiţă din vieţa unui muncitorŭ.

V.

Primăvéra s'a pripitŭ şi şĭ-a întinsŭ puterea ei de vieţă peste tótă împrejurimea. Au înverḑitŭ pădurile, s'au coperitŭ délurile veştede cu verdéţă, şi grădinile erau albe de cereşii înfloriţĭ.

S'a pripitŭ primăvéra şi pripa nu e tocmai bună.

La ce au folositŭ sĕptĕmânile calde, la ce au folositŭ priveliştele frumóse ce le înfăţişau délurile, grădinile şi cóstele, la ce erau bune aceste haine vesele, când vremea şĭ-a schimbatŭ firea şi a începutŭ a rîde de tóte aceste frumseţĭ.

Natura şĭ-a trimisŭ vênturile sale, şĭ-a trimisŭ năprasnicile ploi şi îngheţulŭ fără milă, carele în câteva ḑile a stinsŭ tótă vieţa, ce era mai înainte. O brumă de nópte în câteva clipe a stricatŭ frumósele tablourĭ, întocmai ca cum ar fi intratŭ unŭ băiatŭ resfăţatŭ în atelierulŭ unui pictorŭ şi ar fi trasŭ cu penele înmuiate în vopsea peste cele mai frumóse peisage, aşa apărură délurile, cóstele, văile şi grădinile mai în urmă. Ţi-se părea, că este o curată bătaie de jocŭ a naturii asupra lucrurilorŭ sale.

Niţă şedea pe prispa casei sale şi se uita în tóte părţile, şi cum vedea grădinile aşa de posomorîte, ilŭ cuprinse o durere. „Nu era mai frumosŭ sĕ fi rĕmasŭ cum a fostŭ?", îşĭ punea elŭ întrebarea şi totŭ elŭ îşĭ rĕspundea îndată: „că voia lui Dumneḑeu s'a îndeplinitŭ".

„Aşa este în lumea asta", îşĭ gândì elŭ, „aşa este, şi nicĭ când nu poţĭ sĕ te afli de totŭ bine, ca sĕ nu simţĭ cum sufletulŭ îţĭ este cuprinsŭ ca şi de o brumă, care sĕ-ţĭ îngheţe voia bună şi sĕ te lipséscă de mulţămirea ta... Căcĭ bine că ne dă destule Dumneḑeu", îşĭ gândea elŭ, „dér totuşĭ par'că şi noi suntemŭ o jucărie; îţĭ vine ceva, séu decă nu-ţĭ vine, te ducĭ tu, parcă te-ar împinge cineva, şi nu te mai oprescĭ până nu te înglodezĭ cu totulŭ în vre-unŭ nĕcazŭ; firea omenéscă parcă te duce pe unŭ povĕrnişŭ, întocmai cum merge unŭ carŭ încărcatŭ, şi nu te mai slăbesce până nu te dă de rîpă; aşa a lăsatŭ Dumneḑeu, aşa trebue sĕ fiă; fiindcă, veḑĭ Dómne, tóte arŭ fi bune, dér parcă unele suntŭ totuşĭ rele, căcĭ decă carulŭ ilŭ poţĭ împedeca la devale, de ce n'amŭ puté noi împedeca şi firea asta blăstĕmată".

După o bucată de vreme, Niţă începu sĕ se se plimbe prin curticică în susŭ şi'n josŭ.

Deodată se oprì lângă stoborŭ şi rĕmase uitându-se în curtea vecinu-sĕu la unŭ cerăşŭ, ce'lŭ avea acela în mijloculŭ curţei. Era înfloritŭ şi mii de buchete erau înfipte în elŭ, parcă cineva dintr'adinsŭ le-ar fi pusŭ acolo. „Óre s'a stricatŭ!" îşĭ gândì elŭ şi se aplecà peste stoborŭ, întinse mâna spre cerăşŭ, dér nu ajungea; scóse din brâu cârligulŭ sĕu de hamalŭ, se întinse bine peste stoborŭ şi cu cârligulŭ apucà o ramurică, o apropià şi rupse câteva floricele. Le privì cu deamĕruntulŭ şi începù sĕ cam dea din capŭ. Vrù sĕ mai rupă câte-va florĭ, se întinse iarăşĭ peste stoborŭ, dér stoborulŭ era şubredŭ, şi astfelŭ, după o troscănitură bună, se pomenì bietulŭ Niţă în curtea vecinu-sĕu.

„Dér asta ce-o mai fi?" se întrebà pe sine şi parcă nu'i venea sĕ crédă, că s'a pututŭ întêmpla aşa ceva. Se ridicà frumuşelŭ, se uità împrejurŭ spre a se convinge, de l'a vĕḑutŭ cineva séu ba, şi până sĕ ss ridice, până sĕ se sue în curtea lui, care era ceva mai ridicată, se adunară mulţĭ inşĭ ca şi cum i-ar fi chiematŭ cineva la pomană.

Niţă înjura singurŭ, căcĭ bine că stricase stoborulŭ, dér stoborul era alŭ lui, deórece era cu stâlpii în curtea sa, şi astfelŭ era pleoştitŭ de totŭ. Se încercà sĕ'lŭ ridice, dér nu putea singurŭ, căcĭ totŭ era de doi stânjinĭ de lungŭ.

„Da ce'i Niţă, ai vrutŭ sĕ furĭ ceraşe de ai stricatŭ stoborulŭ?" se auḑì o gură rea dintre cei adunaţĭ, carĭ rîdeau ca la o comediă.

Într'aceea sosì şi nevastă-sa, şi cum sosì şi vĕḑù stoborulŭ stricatŭ, se cătrănì focŭ. Işĭ aruncà coşuleţulŭ ce'lŭ purta pe mână, se desbrăcà de zăbunŭ, şi tăbărî cu gura pe bărbatu-sĕu. In locŭ sĕ pue mâna sĕ ajute sĕ ridice stoborulŭ, ea se puse cu gura pe bietulŭ omŭ şi decă n'ar fi fostŭ atâta lume, mai că şĭ-ar fi încleştatŭ mânile în pĕrulŭ lui Niţă.

„Asta nĭ-a mai trebuitŭ!" începù Păuna şi în cele din urmă vĕḑêndŭ, că lumea nu plécă din prejma lorŭ, puse şi ea mâna, ridicà împreună cu bărbatu-sĕu stoborulŭ, ilŭ mai proptiră cu câte ceva, eşiră apoi prin curtea vecinu-sĕu şi merseră acasă.

Din contră, Polonii, Slovenii și Germanii s'ar opune deopotrivă. Desvoltarea trebue deci, décă nu va fi oprită, se ducă în Cislaitania la federalismŭ. Și acésta ar fi numai preludiulŭ sfêrșitului dominațiunei maghiare în Translaitania. Sub astfelŭ de împrejurări se aștéptă cu încordare a se vedea ce posițiă ia pressa maghiară față cu aceste evenimente, pe când Maghiarii dealtmintrelea suntŭ de acordŭ cu clericalii feudali din celelalte țĕri ale corónei austriace și se oferă a lucra cu ei împreună.

Ce ḑice pressa maghiară, amŭ vĕḑutŭ: amenințā cu ruperea de cătră Austria.

Cestiunea limbei în armată.

Intr'unŭ articulŭ despre causele lipsei de oficeri la cavaleriă, fóia militară „Vedette" observă, că desgermanisarea progresivă a provinciilorŭ se simte fórte durerosŭ în consecințele ei. Reacțiunile acestei desgermanisări vorŭ avé ca urmare mari pericule, ḑice fóia militară, ér celŭ mai deaprópe și mai simțitorŭ va fi a se căuta de o parte în darea poruncilorŭ în timpŭ de rĕsboiu, de altă parte în înriurirea morală asupra ómenilorŭ prin puterea cuvêntului. La regimente cu naționalitate întrégă ori celŭ puținŭ în parte germană, stau lucrurile relativŭ mai bine, fiindcă una din greutățile principale se póte înfrunta; cu atâtŭ mai rĕu stă lucrulŭ la regimentele negermane, mai vêrtosŭ la cele slave, române și rutene (dér la cele maghiare nu? Red.) Ele în cea mai mare parte nu mai au șarge, care sĕ umple cerculŭ lorŭ de activitate.

De ce nu spune „Vedette", care ar fi mijlócele d'a-și se înlătura acestŭ rĕu, după ce germanisarea regimentelorŭ negermane nu e posibilă și după-ce Ungurii cerŭ maghiarisarea celorŭ din jumătatea de dincóce a monarchiei?

SCIRILE ḐILEI.

Nĭ-se scrie dela *Blașŭ* cu data 14 Septemvre n., că Escelența Sa *Metropolitulŭ* a visitatŭ ḑilele acestea tóte institutele de învĕțămêntŭ de acolo, a luatŭ parte la propuneri și a esaminatŭ tinerimea cu viu interesŭ. Totŭ-odată nĭ-se scrie, că între studenții dela gimnasiulŭ și preparandia de acolo s'au ivitŭ câteva casuri de *trachoma*, din a căreia causă se crede, că prelegerile se vorŭ sista pe câteva ḑile.

***

Din *comitatulŭ Făgărașului* s'au esTradatŭ în luna lui Septemvre a. c. nu mai puținŭ ca 305 pașapórte, dintre cari 100 pe câte unŭ anŭ, ér 205 pe câte 15 ḑile, pare-ni-se pentru România. Comitetulŭ comitatensŭ a aflatŭ necesarŭ a pune premii pentru stêrpirea animalelorŭ sĕlbatice. Ce privesce economia: culesulŭ cucuruzului a datŭ róde mijlocii în ceea ce privesce cantitatea, dér bune în ceea ce privesce calitatea, deórece cucuruḑulŭ s'a coptŭ bine. Prețulŭ viteiorŭ cornute și alŭ porcilorŭ s'a mai urcatŭ puținŭ.

***

Tinerimea clericală din Caransebeșŭ s'a constituitŭ Joi în 29 Septemvre v. pe anulŭ de gestiune 1888/9 în următorulŭ chipŭ: Presidentŭ d-lŭ profesorŭ Gherasimŭ Sêrbu; Vicepresidentŭ și Redactorŭ Ioanŭ Murgu clericŭ curs. III-lea; Notarŭ de corespondențe Avramŭ Corcea clericŭ curs. III-lea; Notarŭ de ședințe Ioanŭ Popovici clericŭ curs. II-lea; Bibliotecarŭ George Popa clericŭ curs. II-lea; Vicebibliotecarŭ Ioanŭ Iula clericŭ curs. I; Cassarŭ Petru Ieremia clericŭ curs. II-lea. Membrii în comitetŭ: Nicolae Blajovanŭ, Martinŭ Ciulinŭ, George Neda,, clerici de curs. III-lea, Nicolae Constantinovici, Romulŭ Furdui, Aurelŭ Popovici clerici de curs. II-lea, Nicolae Groza, Nicolae Ionescu și Ioanŭ Popovici clerici de curs· I.

***

Poliția din *Clușiu* a condamnatŭ pe calfa de măcelarŭ Alexandru Schuller la amendă de 15 fl. fiindcă la unŭ chilogramŭ de carne au lipsitŭ 15 decagrame.

***

În *politechnica din Zürich* au fostŭ primiți în tómna acésta, dintre Români: 4 la ingineriă, 4 la chemiă, 1 la mecanică, 1 la agronomiă.

***

Profesorulŭ dela gimnasiulŭ reformatŭ din *Orăștiă*, Benkő János, în etate de 26—28 de ani, s'a sinucisŭ tocmai în ḑiua de 18 Octomvre n. când avea sĕ se cunune cu logodnica sa, o fată orfană, dér frumósă și din familiă bună. Nefericitulŭ părăsi orașulŭ sĕu, se duse la Alba-Iulia și de acolo merse în o pădurice ținĕtóre de comuna Ciugudiului și acolo s'a împușcatŭ. Causa sinuciderei sale nu o scie „Ellenzék". La plecarea sa din Orăștiă însĕ lăsă o scrisóre la adresa primarului, în care îi făcŭ cunoscutŭ, că în odaia sa va afla suma de 860 fl.; cu acești bani ilŭ ruga sĕ-i plătéscă datoriele. Banii însĕ până în timpulŭ de față nu s'au aflatŭ nicăiri.

***

Revista francesă, „Les Matinees espagnoles" anunță, că în curêndŭ va publica unŭ articulŭ de *Carmen Silva*.

***

Reichsrathulŭ austriacŭ e convocatŭ pe ḑiua de 24 Octomvre n.

***

După o tómnă atâta de frumósă și de secetósă nu era de așteptatŭ ca sĕ fimŭ atâta de amarŭ păcăliți de timpulŭ de tómnă. Vineri diminéța în 7 O t. ne pomenimŭ cu tóte délurile Brașovului pline de zăpadă și cu unŭ frigŭ ne mai pomenitŭ la noi pe la începutulŭ lui Oct. Zăpada și frigulŭ nici astăḑi n'au slăbitŭ din puterea lorŭ.

***

Proprietarii Iosef Balogh, Berthold și Alex. Bodor, ducêndu-se în ḑilele acestea la vênatŭ în pădurile *Fizeșului Gherlii*, au datŭ peste unŭ porcŭ sĕlbaticŭ, care, nefiindŭ bine lovitŭ de glonțŭ, se repeḑi asupra lorŭ și pe Balog ilŭ trînti la pămêntŭ începêndŭ a-lŭ rupe cu dinții. Numai după 23 de împușcături porculŭ fù ucisŭ. Balogh fù transportatŭ la Gherla într'o stare desperată.

***

In Budapesta s'a comisŭ la 16 Octomvre n. unŭ omorŭ. Vĕduva Albertina Sandorŭ, proprietara mai multorŭ case, a fostŭ găsită diminéța scăldată'n sânge. Făptuitorulŭ, care a comisŭ crima ca sĕ jăfuiască, e necunoscutŭ până acum.

***

I. concertŭ în abonamentŭ. Mâne séră, Duminecă în 21 Octomvre, orchestra orășenéscă va da prima serată musicală în sala hotelului Nr. 1. Bucăți musicale nouĕ se vorŭ esecuta: *Balletmusik* din opera „Carmen" de Georges Bizet; *Nachtigall und Drossel* pentru douĕ piccolo de H. Kling; *Venetinische Serenade* solopiston de Keler Bela; *Cadettenmarsch* din opereta „Capriccio" de Raida; mai departe ca primă esecutare o *Aria* pentru oboe și Clarinetŭ din opera „Titus" de Mozart, și încântătorulŭ *Scherzo* din Sommernachtstraum de Mendelsohn și *Ouvertura* la „Oberon" de C. M. von Weber.

Intêmplări diferite.

Darŭ de nuntă furatŭ. Multe fărădelegi a comisŭ în viéța ei cocóna Balla Mari din Tușnadŭ (Trestenberg, în Sĕlagiu) Cu moralitatea nu era amică cocóna Mari chiar de locŭ, ér cămătăriile o făcură bogată; se vorbesce, că numai pe la bănci are elocați vre-o 25,000 fl. afară de acésta are casă și moșiă. Ar fi pututŭ dér sĕ ducă lume albă, căci avea sănĕtate și avea bani, ér unde suntŭ bani suntŭ și curtesanți, așa că cocóna Mari avea de tóte. Dér cocóna Mari era o femeiă „strădalnică" și nu s'a mulțumitŭ cu ceea ce are, a vrutŭ sĕ-și mai înmulțéscă puținŭ bogăția, dér a pățit'o. Etă ce se scrie acum din Tușnadŭ despre pățania ei: La cocóna Mari locuia o fată tînĕră și orfană, care cu cateva sĕptĕmâni înainte de asta se logodì cu unŭ funcționarŭ din Budapesta. Logodnica primi ḑilele acestea o ladă mare, în care se aflau darurile ei de mirésă. Logodnica neavêndŭ locŭ în odaia sa, își închise darurile în o cameră a stăpânei casei, care și primì asupră-și responsabilitatea pentru ele. Puteți sĕ vĕ închipuiți desperația logodnicei, când în dimi- Vinerei trecute, deșteptându-se din somn, aflà ușa camerei deschisă, lada sfărîmată ér darurile furate. Logodnicei nici prin minte nu-i trecea sĕ suspiționeze pe stăpâna casei, dér gendarmii sciau deja ce felŭ de pómă e cocóna Mari și-i și făcură o perchisițiă domiciliară, în urma căreia a și aflatŭ tóte darurile logodnicei. Acum Mari se odichnesce în temniță.

Congresulŭ naționalŭ bisericescŭ.

(Urmare.)

Ședința a III-a 3/15 Octomvre.

Presidiulŭ presentéză următórele esibite: *a)* cererile de concediu ale deputațilorŭ: D. Nicóră, S. Moldovanŭ, A. Ioanovici și M. Dreghici, toți din causă sanitară pe întréga durată a congresului, ér C. Brediceanŭ totŭ din causa sanitară, pe 8 ḑile și P. Suciu pe 3 ḑile. — Concediile cerute se dau.

Presidiulŭ mai presentéză: *a)* cererea mai multorŭ locuitori din Satulŭ-nou, pentru esecutarea unorŭ concluse congresuale și delăturarea stărilorŭ iregulare din aceeași comună bisericéscă; *b)* a mai multorŭ locuitori din Orșova-veche, în causa redeschiderei școlei, apoi repunerei în oficiu a învĕțătoruli și a regulărei unorŭ abusuri; *c)* a comisiunei de despărțire - ierarchică din comuna mixtă Timișóra-fabricŭ, pentru intentarea grabnică a proceselorŭ de despărțire — Se vorŭ transpune comisiunei petiționare.

Presidiulŭ presentă mai departe: *a)* Raportulŭ generalŭ alŭ consitoriului metropolitanŭ plenariu. *b)* Raportulŭ generalŭ din senatulŭ strînsŭ bisericescŭ alŭ consistoriului metropolitanŭ. *c)* Raportulŭ generalŭ din senatulŭ scolarŭ alŭ consistoriului metropolitanŭ. *d)* Raportulŭ generalŭ alŭ consistoriului metropolitanŭ ca senatŭ epitropescŭ. *e)* Raportulŭ consistoriului metropolitanŭ, împreună cu rațiociniulŭ consistoriului metropolitanŭ pe anulŭ 1886. *f)* Raportulŭ consistoriului metropolitanŭ cu rațiociniulŭ acelui consistoriu pe anulŭ 1887. *g)* Raportulŭ consistoriului metropoli-

---

Când intră Păuna în curte, aruncă ochii la stoborŭ, apoi la Nița, ér acesta se scărpină în capŭ și apoi grăi:

„Dracii sĕ te ia, césŭ afurisitŭ! Am vrutŭ sĕ vĕdŭ décă s'a stricatŭ flórea de cerășŭ și uite ce-a fostŭ sĕ pățescŭ."

„Apoi că tu totŭ d'astea pățești, când e sĕ fiă vr'unŭ darŭ dela Dumneḑeu, atunci faci vr'unŭ bucluciŭ. Inc'ai după alte tóte ce-ai adusŭ acasă, ce-ai câștigatŭ, ori ḑi, și din partea asta ai pățit'o totŭ ca cu stoborulŭ?"

Niță băgă mâna în busunarŭ, scóse șése creițari, căci numai atâtŭ căpĕtase tótă draga de ḑiuliță.

„Ține Păuno", grăi elŭ domolŭ, „ține, căci m'am umplutŭ de procopsélă; nu sciu ce sĕ mai ḑicŭ; nici sĕ fiu fermecatŭ și nu m'ar ocoli lumea astfelŭ; ḑice că-sŭ bĕtrânŭ, ḑice că'sŭ hodorogitŭ!"...

„Și că strici stobóre".... adause Păuna cu rĕutate, luà banii, deschisă ușa căsciórei și întră.

Niță nu ḑise nimicŭ, dér de astădată nu-i cădea bine, că n'a ḑisŭ nimicŭ, și începù sĕ borborosésca o înjurătură așa mai printre dinți, se opri însĕ căci venia băiatulŭ celŭ micŭ Niculae, băiatulŭ celŭ de șése ani, care umbla acumŭ la scólă și la care ținea elŭ atâtŭ de multŭ. Ii trecuse năcazulŭ cum își vĕḑù băiétulŭ și, fără sĕ se cugete multŭ, băgă mâna în șerparŭ, scóse unŭ creițarŭ, pe care anume ilŭ păstrase pentru Necule, i-lŭ dădù și se simția fórte mângăiatŭ, că a făcutŭ lucrulŭ acesta.

Doispreḑece creițari câștigase; patru i-a cheltuit cu mâncarea, șése i-a datŭ nevestii, unulŭ unei cerșitóre órbe, pentru că ḑicea elŭ: „sĕ dau până sunt în viéță, căci cine scie după mórte va mai da cineva pentru sufletulŭ meu", și unulŭ ilŭ dădù tocmai acum lui Niculae. Fiindcă era cu băiatulŭ, a intratŭ cu el în vorbă, l'a întrebatŭ ce a mâncatŭ, își aduse aminte că avea încă o cojiță de pâne albă în buzunarŭ pe care i-a dat'o fiu-sĕu; l'a mai întrebatŭ de jocŭ, de scólă și așa vorbindŭ intrară și ei în căscióră.

„Ce faci, maică?" ḑise băiétulŭ și începù sĕ plângă. Acestŭ plânsŭ era numai continuare din ḑilele trecute, era adecă unŭ plânsŭ, ilŭ potŭ numi însĕ o rugare ca sĕ-i cumpere o carte, unŭ abecedarŭ pentru scólă. „Toți bĕeții au carte, maică," vorbì printre plânsŭ băiatulŭ și mușcă odată din bucățica de pâne ce o avea în mână.

Leica Păuna se făcea că n'aude.

„Dór n'ai sĕ te faci vr'unŭ învĕțatŭ; invață și fără carte," se rĕsti mamă-sa la elŭ în cele din urmă.

Băiétulŭ avea într'o mână bucățica de pâne, ér în cealaltă avea creițarulŭ. Ilŭ ținea strînsŭ ca sĕ nu-lŭ zăréscă mamă-sa, căci póte i-l'ar fi luatŭ, și când își aduse aminte de creițarŭ, își curmă repede plânsulŭ. Merse apoi lângă tată-sĕu și se propti de genunchii lui, ca sĕ fiă mai sigurŭ.

„Așa-i că nu mĭ-ai datŭ nimica, taică?" începù băiétulŭ și se uita veselŭ la tată-sĕu, ér Niță îi zimbi cu bunătate și ḑise „nu". Băiétulŭ se lipi mai bine de tatălŭ sĕu și ținea pumnulŭ strînsŭ,

Păuna, după ce mai făcù câte ceva prin casă, puse în mijloculŭ casei o laviță, și pe ea nisce fasole într'unŭ blidŭ mare și în elŭ vr'o patru linguri de lemnŭ.

„Așa-i, tată, că nu mĭ-ai datŭ nimica?" ḑise Nicule și se uita la tată-sĕu în ochi.

„Nu", rĕspunse Niță clătinândŭ din capŭ, și privea veselŭ în ochii udi de lacrimi ai băiétului.

Intr'aceea veniră și fetele.

Chiva vorbia cu tată-sĕu, ér Marina cu mamă-sa și spuneau fiă-care ce s'a întêmplatŭ peste ḑi.

„Mâncați și voi," grăi Păuna cătră fete.

Chiva merse la laviță, chemă și pe tată-sĕu, care însĕ îi spuse, că a mâncatŭ; își făcù apoi cruce, ḑise Tatălŭ nostru și începù sĕ mănânce. Marina din contră se mai învêrti prin casă, întrebă pe mamă-sa décă nu e altceva de mâncare, și după ce i-a spusŭ, că nu este altceva, se așeḑă și ea pe unŭ scăunelŭ lângă laviță.

N'a mâncatŭ multŭ și s'a ridicatŭ din masă și a eșitŭ în curte.

„Ce are soru-ta?" întrebă Niță nelinĭștitŭ.

„Nu scia, taică!" rĕspunse Chiva așeḑatŭ, oftă odată încet și continuă cu mâncarea.

„Ce sĕ aibă?" se amestecă în vorbă Păuna. Ce sĕ aibă? — Se va fi mirândŭ și ea de stoborulŭ, ce l'ai datŭ de-a dura. După ce nici nu câștigi, apoi sĕ mai faci și pagubă, căci uite și biata Linca, fiă-ta, a trebuitŭ sĕ mérgă slușnică în Bucuresci. Trebue sĕ o trimitemŭ și pe Marina sĕ se procopséscă pe undeva", gătă vorba și istorisi fetelorŭ întêmplarea cu stoborulŭ.

(Va urma.)

tanŭ împreună cu proiectulŭ de bugetŭ alŭ consistoriului metropolitanŭ pe anii 1889—1891. *h)* Raportulŭ consistoriului metropolitanŭ împreună cu rescriptulŭ ministrului reg. ung. de culte şi instrucţiune publică în causa scrierii numelui comunelorŭ pe epistole oficióse şi în limba maghiară; *i)* Raportulŭ consistoriului metropolitanŭ asupra raportului consistoriului diecesanŭ din Aradŭ în causa aprobărei literilorŭ fundaţionale a fundaţiunei „Birta“, aprobate prin ministeriulŭ reg. ung. de culte şi instrucţiune publică; *l)* Raportulŭ const storiului metropolitanŭ în cestiunea scutirei preoţimei dela lucrulŭ publicŭ. *m)* Raportulŭ consistoriului metropolitanŭ pe lângă care se subşterne proiectulŭ de regulamentŭ pentru alegerea de protopresbiterĭ. *n)* Raportulŭ consistoriului metropolitanŭ împreună cu raţiociniulŭ fundaţiunei „Gozsdu,“ pe anulŭ 1885. *o)* Raportulŭ consistoriului metropolitanŭ în meritulŭ înfiinţărei unei academii teologice aicĭ în centru.

Se transpunŭ tóte rapórtele comisiunelorŭ respective.

Terminându-se presentarea esibitelorŭ, P. Cosma face următórea propunere:

Considerândŭ, că alegerile de deputaţĭ congresualĭ se facŭ de regulă numai pentru o sesiune;

considerândŭ, că în sensulŭ §. 14 din regulamentulŭ afacerilorŭ interne congresualĭ, „deputaţii ale cărorŭ alegerĭ suntŭ atăcate prin proteste sĕu dificultate din oficin până la verificarea sĕu anularea alegerilorŭ, participă cu votŭ decisivŭ la tóte lucrările congresului, şi că astfeliu e posibilŭ ca eventualŭ unŭ deputatŭ, alŭ cărui mandatŭ în sine este nulŭ sĕ participe cu votulŭ sĕu la decisiunile congresului;

considerândŭ, în fine că între împregiurărĭ normale congresulŭ, carele eventualŭ ar ordina investigaţiune în causa vre-unei alegerĭ atăcate cu protestŭ sĕu dificultate din oficiu, nu se mai întrunesce până la espirarea mandatului sĕu, şi astfeliu verificarea sĕu anularea alegerei în meritulŭ căreia s'a efeptuitŭ investigaţiunea, devine ilusoriă; —

pentru evitarea acestei anoumalii în viitorŭ şi pentru-ca verificarea sĕu anularea alegerilorŭ atăcate prin protestŭ sĕu dificultate din oficiu sĕ fiă posibilă la începutulŭ sesiunei prime a congresului, pentru care s'a efeptuitŭ, îmĭ iau voie a face următórea

Propunere: Consistoriulŭ metropolitanŭ se autoriséză ca în proxima şedinţă, ce se ţine după alegerile congresuale, sĕ esamineze actele electorale şi décă în terminŭ legalŭ au intratŭ proteste dela îndreptăţiţĭ sĕu va afla defecte esenţialĭ pentru carĭ alegerea în sensulŭ § 11 alŭ regulamentului afacerilorŭ interne congresuale se póte dificulta din oficiu, încâtŭ, după părerea sa, delăturate defectele esenţiale sĕu adevĕrate fiindŭ gravaminele cuprinse în protestŭ s'ar altera resultatulŭ alegerei, sĕ dispună investigaţiune şi sĕ pregătéscă actulŭ astfeliu, ca congresulŭ pe basa actelorŭ autentice, la proxima sesiune sĕ pótă decide în meritŭ în cestiunea verificărei. — Se aviséză la comisiunea organisătóre.

La ordinea ḑilei se pune alegerea comisiunilorŭ, spre care scopŭ se suspinde şedinţa pe câteva minute ca sĕ se facă consultările necesare, — ér după redeschiderea şedinţii la propunerea presidiului se alegŭ:

Comisiunea organisătóre: Nicolau Popea, Constantinŭ Gurbanŭ, Michailŭ Popoviciu, Petru Nemeşŭ, Parteniu Cosma, Vincenţiu Babeşŭ, Dr. Iosifŭ Gallŭ, Dr. Alexandru Mocsonyi şi Constantinŭ Radulescu.

Comisiunea bisericéscă: Zacharia Boiu, Augustinŭ Hamsea, Dr. Georgiu Popoviciu, Eliă Măcelariu, Rubinŭ Patiţa, Paulŭ Rotariu, Ioanŭ P. Desseanu, Dr. Eugenŭ Mocsonyi şi Atanasiu Cimponeriu.

Comisiunea scolară: Dr. Ilarionŭ Puşcariu, Petru Chirilescu, Paulŭ Miulescu, Stefanŭ Iosifŭ, Ioanŭ Lengherŭ, Dr. Georgiu Popa, Nicolau Zigra, Leontinŭ Simonescu şi Stefanŭ Velovanŭ.

Comisiunea financiară: Ioanŭ Papiu, Petru Suciu, Ioanŭ Popoviciu, Dr. Daniilŭ P. Barcianu, Gerasimŭ Candrea, Georgiu Dringău, Ioanŭ Beleşiu, Antoniu Mocsonyi şi George Serbŭ.

Comisiunea petiţionară: Ioanŭ Gallŭ, Vasiliu Beleşiu, Georgiu Popoviciu, Dr. Absolonŭ Todea, Octavianŭ Sorescu, Zeno Mocsonyi, Dionisiu Poienarŭ, Ilie Curescu şi Ioanŭ Popoviciu.

Comisiunea specială pentru censurarea raţiociniului fundaţiunei „Gozsdu“: Ioanŭ Petricŭ, Ioanŭ Lengherŭ, Dr. Absolonŭ Todea, Georgiu Crăciunescu, Ioanŭ Popŭ, Aureliu Suciu, Michailŭ Popoviciu, Iuliu Novacŭ şi Ioanŭ Bartolomeiu.

Punêndu-se la ordinea ḑilei referada comisiunei verificătóre, aceea prin raportorulŭ sĕu I. Bartolomeiu propune spre verificare alegerile următorilorŭ deputaţĭ:

a) din archidiecesă: Iónŭ Gall, Nicolau Ivanŭ şi Petru Roşca din clerŭ; Gherasimŭ Candrea, Parteniu Cosma, Iónŭ Lengherŭ, Dr. Iónŭ Mihu, Petru Nemeşŭ, Pompiliu Piposŭ, Dr. Remus Roşca, Octavianŭ Sorescu şi Dr. Absolonŭ Todee dintre mirenĭ;

b) din eparchia Aradului: Ieroteiu Beleşiu, claricalŭ, acordându-i-se şi concediulŭ cerutŭ pe întréga sesiune; Demetriu Bonciu, Zeno Mocsonyi şi Paulŭ Papp, dintre mirenĭ;

c) din eparchia Caransebeşului: Andreiu Ghidiu din clerŭ, acordându-i-se şi concediulŭ cerutŭ pe întréga sesiune; Patrichie Drăgălină, Iuliu Petricŭ, în ambe cercurile, avêndŭ a opta pentru unulŭ, şi George Serbŭ dintre mirenĭ.

Şedinţa a IV, 4/16 Octomvre.

Presidiulŭ presentéză următórele esibite: *a)* cererile de concediu ale deputaţilorŭ: D. Bonciu din causă sanitară pe 10 ḑile, eventualŭ întréga sesiune; Paulŭ Papp, asemenea din causă sanitară pe 14 ḑile, Iuliu Petricŭ tot din causă sanitară pe 8 ḑile. — Se acórdă. *b)* Raportulŭ consistoriului metropolitanŭ în obiectulŭ înfiinţărei unui institutŭ pedagogicŭ pentru învĕţătóre. *c)* Raportulŭ cons. metropolitanŭ pe lângă care se aşterne proiectulŭ de regulamentŭ pentru administrarea şi manipularea averii metropolitane. — Se predă comisiunei organisătóre. *d)* Raportulŭ cons. metropolitanŭ cu care se comunică resoluţiunea d-lui ministru de rĕsboiu referitóre la regularea referinţelorŭ şi egalei îndreptăţirĭ a clerului nostru militarŭ cu clerulŭ militarŭ alŭ altorŭ confesiunĭ; — Se predă comisiunei bisericescĭ. *e)* Rugarea preoţimeig.-or. din Valea Almaşului, diecesa Caransebeşului, pentru ameliorarea sorţii materiale generale a preoţimei. *f)* Representaţiunea reuniunei învĕţătorilorŭ gr.-or. din tractulŭ Timişórei, în meritulŭ ameliorărei causei învĕţămêntului poporalŭ şi a stărei materiale a învĕţătorilorŭ; şi 9) Rugarea învĕţătorului Iónŭ Simu din Rĕşiţa montană, pentru solvirea ajutorului suplementarŭ de 200 fl. pe anulŭ 1886, şi solvirea din partea „Societăţii căilorŭ ferate“ a salariului sĕu anualŭ întregŭ de 450 fl. — Tóte se predau comisiunilorŭ respective.

Deputatulŭ Iónŭ Bartolomeiu, ca raportorulŭ comisiunei verificatóre propune a se verifica deputatulŭ Iónŭ M. Roşu şi în lipsa credenţionalului, fiindŭ actulŭ electoralŭ în ordine. — Se verifică.

Literatură.

A eşitŭ de sub tiparŭ *volumulŭ I.* din **Istoria Românilorŭ** *din Dacia Traiană* de *A. D. Xenopolŭ*, profesorŭ la Universitatea din Iaşĭ (unŭ vol. de 630 de pag. măr. în 8⁰ cu 4 părţĭ.) Volumulŭ acesta expune în modŭ criticŭ şi pe bază documentală istoria formalităţii naţionalităţii românescĭ din timpurile cele mai vechĭ până la întrunirea principatelorŭ. Este împărţitŭ în 4 capitolĭ: I Dacia antiromană, II Dacia sub Romanĭ, III Năvălirea barbarilorŭ perioda I. Românii în munţĭ. IV. Perioda II. începuturĭ de statŭ. Mai bine de o miiă de note cuprinde bogatulŭ materialŭ istoricŭ din care espunerea a fostŭ culésă.

Cartea acésta a neamului românesc ar trebui sĕ se găséscă în tóte mânile.

Volumurile viitóre vor apăré în intervale de 6 lunĭ şi vorŭ cuprinde materiile următóre: Volumulŭ II.: Dela descălecare până la Mihai Viteazulŭ. Volumulŭ III.: Dela Mihai Viteazulŭ până la Matei Basarabŭ şi Vasile Lupulŭ. Volumulŭ IV.: Dela Matei Basarabŭ şi Vasile Lupulŭ până la Fanarioţĭ. Volumulŭ V.: Epoca Fanarioţilorŭ. Volumulŭ VI.: Istoria contimpurană dela 1821—1862 şi indicele.

O largă parte este consacrată istoriei Românilorŭ din cetatea Carpaţilorŭ.

Preţulŭ unui volumŭ este de 10 lei. (5 fl.)

Pentru acestŭ preţŭ cumpărătorii vorŭ primi volumulŭ francatŭ şi recomandatŭ la domiciliulŭ lorŭ. *A se adresa la autorŭ în Iaşĭ.*

Mulţămită publică.

Din incidentulŭ binevenitŭ, că Maiestatea Sa Ces. Reg. Ap. Preagraţiosulŭ nostru Domnitorŭ. a binevoitŭ a dona spre edificarea unei Bisericĭ greco-catolice în comuna Ciuta — Kis-Nyires — una sută flor. v. a., subscrişii cu profundă umilinţă grăbimŭ în numele credincioşilorŭ de aicĭ a ne esprima mulţămita nóstră omagială, fierbinte rugândŭ pe Atotputintele ca pe Maiestatea Sa spre fericirea popórelorŭ sale sĕ 'Lŭ trăiască la mulţĭ anĭ fericiţĭ!

Ciuta, 12 Oct. 1888.

Gregoriu Cardoşiu. preotŭ gr.-cat. **Gregoriu Bacuţŭ** curat. prim.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

Budapesta, 20 Octomvre. Consultările asupra proiectului militarŭ ce se va presenta ambelorŭ parlamente încă nu s'au sfêrşitŭ deplinŭ, deórece în unele puncte nu s'a ajunsŭ la o înţelegere între cele două guverne.

Berlinŭ, 20 Octomvre. Rapórtele italiene anunţă, că s'au arestatŭ în Neapole ḑece Germanĭ suspecţĭ şi peste 100 de Italienĭ între carĭ mai mulţĭ ḑiariştĭ radicalĭ, pentru demonstraţiunĭ contra împĕratului Vilhelm şi contra Germaniei.

Parisŭ, 20 Octomvre. In şedinţa comisiunei ministrulŭ-preşedinte Floquet s'a esprimatŭ hotărîtŭ contra Adunărei constituante. Conferinţa majorităţii republicane din Senatŭ a refusatŭ manifestaţiunea contra proiectului de revisuire a constituţiei, ca fiindŭ superfluă. Deputatulŭ Salvinhac va presenta aḑĭ proiectulŭ de lege asupra dărei burselorŭ după modelulŭ legei germane.

Roma, 20 Octomvre. Impĕratul germanŭ şi prinţulŭ Enricŭ au plecatŭ la 3 óre după amédŭ spre Berlinŭ. Plecarea din gară a fóst entusiasticŭ salutată de o fórte mare mulţime de ómenĭ. Monarchii s'au îmbrăţişatŭ şi s'au sărutatŭ de patru órĭ. După cum spune „Fanfulla“, împĕratulŭ Wilhelm s'a esprimatŭ cătră Crispi, că speră sĕ-lŭ vadă (pe Crispi) în Berlinŭ şi apoi sĕ véḑă érăşĭ Roma „inviolabilă“. „Fanfulla“ adauge, că însemnătatea vorbelorŭ împĕratului este de toţĭ recunoscută.

Bucurescĭ, 20 Octomvre. Intr'o adunare generală a alegĕtorilorŭ numĕrosŭ visitată, generalulŭ Manu a desfăşuratŭ motivele, pentru care au eşitŭ conservatorii liberalĭ din oposiţiunea unită, apĕră guvernulŭ contra împutărilorŭ ce i le-a făcutŭ aderenţii lui Dumitru Brătianu.

ULTIME SCIRĬ.

Petersburgŭ, 17 Octomvre. După „Novosti“, Wilhelm alŭ II. ar fi obţinutŭ dela regele Danemarcei o promisiune de neutralitate în casŭ de rĕsboiu europeanŭ.

Londra, 18 Octomvre. O scrisóre din Belgradŭ adresată ḑiarului Times esprimă temere în privinţa stărei mintale a regelui Serbiei.

DIVERSE.

O nouă împărţire a timpului. Nu de multŭ s'a propusŭ o nouă împărţire a timpului, basată pe sistemulŭ decimalŭ, ce s'a primitŭ în timpulŭ din urmă pretutindenĭ ca basă a tuturorŭ mĕsurilorŭ. După propunerea cea nouă ḑiua se va împărţi în 10 ceasurĭ, fiă-care ceasŭ în 10 decade, fiă-care decadă în 10 minute, minutulŭ în 10 secunde şi secunda în în 10 raḑe. Astfelŭ ḑiua va fi împărţită în 100 mii de părţĭ. După aceste date s'a construitŭ deja unŭ ceasornicŭ şi s'a pusŭ în mişcare; şi anulŭ se va împărţi în 10 lunĭ. Inventatorulŭ speră, că acestŭ sistemŭ se va introduce odată peste totŭ globulŭ pămêntescŭ.

Fabricaţiunea artificială a tutunului. O nouă industriă americană: „La science pour tous“ arată, că în America (Yanke) s'ar fi găsitŭ mijloculŭ de a se face tutunŭ, cu hârtiă veche. Modulŭ de preparaţiune este destulŭ de simplu: se ia o fóiă de hârtiă şi se maceréză mai multe ore în o decocţiune de nicotină, care nicotină se obţine eftinŭ făcêndŭ sĕ fiérbă tutunŭ inferiorŭ în o mică cantitate de apă. — Maşine anume imprimă asupra pastei, încă umedă, nervurele unei foi de tutunŭ. Se resucesce apoi în formă de ţigară, şi... *le tour est joué.* Colóre, aromă, nimicŭ nu lipsesce; unii mergŭ până a spune, că acestŭ tutunŭ modernŭ este preferabilŭ celui vechiu*!* Sĕ crédă cine vrea.

Cea mai mică şi cea mai mare maşină de vaporŭ în lume. Unŭ orologeriu din Parisŭ lucréză acum la cea mai mică maşină de vaporŭ în lume ce în miniatură va fi espusă la exposiţia universală din 1889. Intréga greutate a maşinei va fi de 3 grame şi înălţimea ei de $1^1/_2$ centimetru. Va consta din 180 de părţĭ constitutive. Acéstă maşină cu ocasiunea exposiţiunei va fi aşeḑată la basa turnului Eiffel. Amintimŭ totodată, că cea mai mare maşină cu vaporŭ în lume se află la nisce mine în Pensilvania; are 16 cazane şi desvóltă o putere de 10,000 cai. O singură învîrtitură a rótei percurge o distanţă de 16 metri şi are trebuinţă de 70,000 litre apă.

NECROLOGŬ,

Subscrişii cu adêncă durere aducŭ la cunoscinţă încetarea din viéţă a iubitei lorŭ mamă, bună şi cumnată: **Iuliana Boeriu**, născ. *Popoviciu*, vĕduva decedatului de piă memoriă Aronŭ Boeriu, protopopŭ gr. cat. alŭ Giurgeului, carea în urma unui morbŭ îndelungatŭ fiindŭ împărtăşită cu sântele taine, Duminecă în 14 Octomvre st. n. 10 óre nóptea şĭ-a datŭ blândul sĕu sufletŭ în mânile Creatorelui în alŭ 74-lea anŭ alŭ vieţei, 50 al căsĕtoriei şi 5 al vĕduviei. Rĕmăşiţele pămêntescĭ se vorŭ înmormênta după ritulŭ sântei bisericĭ gr. cat. Marţĭ în 16 Octomvre la 10 óre a. m. în cimiterulŭ rom. cat. din locŭ.

Giurgeu S.-Miclăuşŭ, 15 Oct. 1888.

Fiă-i memoria binecuvêntată!

Stefanŭ, Georgiu, Ana s. Petru ca fii. Georgiu Băiaşŭ, ca ginere. Alexandru Boeriu, Aronŭ Boeriu, Moise Boeriu, Dionisiu Boeriu, Ioanŭ Şandorŭ ca cumnaţĭ. Ioanŭ Sabadeanu, Iuliana Sabadeanu, Petru Oprişŭ, Iuliusŭ Boeriu, Lazarŭ Boeriu, Stefanŭ Boeriu, Ioanŭ Boeriu, Abelŭ Boeriu, Ileana Boeriu, Borbara Boeriu ca nepoţĭ, Victorŭ Boeriu ca strănepotŭ.

Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 18 Octomvre st. n. 1888.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.40	Vênd.	9.42
Argintŭ românescŭ .	„	9.35	„	9.40
Napoleon-d'orĭ . . .	„	9.62	„	9.64
Lire turcescĭ . . .	„	10.90	„	10.95
Imperialĭ	„	9.90	„	9.95
Galbinĭ	„	5.70	„	5·74
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ . . .	„	128.—	„	129.—
Discontulu		$6^1/_2$—8% pe anŭ.		

Cursulŭ la bursa de Viena

din 19 Octomvre st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	101.45
Renta de hârtiă 5%	92.35
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	146.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	97.80
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	115.25
Bonurĭ rurale ungare	104.50
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.50
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timişŭ . . .	104.40
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.40
Bonurĭ rurale transilvane	104.30
Bonurĭ croato-slavone	104.—
Acţiunile băncei austro-ungare . . .	873.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungar. .	307.—
Acţiunile băncei de creditŭ austr. .	313.40
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.77
Napoleon-d'orĭ	$9.65^1/_2$
Mărcĭ 100 împ. germane	59.55
Londra 10 Livres sterlinge	121.75

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de alŭ doilea învĕţătorŭ la scóla română gr. cat. din *Rebra mare*, în districtulŭ Năsĕudului, se escrie prin acésta unŭ nou concursŭ până la *28 Octomvre a. c. st. n.*

Emolumentele împreunate cu acestŭ postŭ suntŭ: salarŭ anualŭ de *200 fl. v. a.*

Suplicele, instruite cu documentele recerute prin lege, suntŭ a se adresa la senatulŭ scolasticŭ confesionalŭ gr. cat. românescŭ în Rebra-mare (p. u. Naszod).

Rebra-mare, 13 Octomvrie 1888.

Din şedinţa senatului scolarŭ gr. cat.

Onisimŭ Rotariu, preşedinte. 173,5—3 **Constantinŭ Suciu**, notarŭ.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă.

Sosirea şi plecarea trenurilorŭ şi postelorŭ în Braşovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Braşovŭ la Pesta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 10 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 10 minute diminéţa.

2. Dela Braşovŭ la Bucuresci:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 302: 5 óre 37 minute diminéţa.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 óră 55 minute după amédĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Braşovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amédĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucureci la Braşovŭ:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după amédĭ.
Trenulŭ acceleratŭ Nr. 301: 10 óre 12 minute séra.

A. Plecarea postelorŭ:

a) Dela Braşovŭ la *Rĕşnovŭ-Zérnescĭ-Branŭ:* 12 óre 30 m. după amédĭ.
b) „ „ „ *Zizinŭ:* 4 óre după amédĭ.
c) „ „ în *Sĕcuime* [S. Georgĭ]: 1 óră 30 minute nóptea.
d) „ „ la *Făgăraşŭ:* 4 óre diminéţa.
e) „ „ la *Săcele:* 4 óre diminéţa.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Rĕşnovŭ-Zérnescĭ-Branŭ* la Braşovŭ: 10 óre înainte de amédĭ.
b) „ *Zizinŭ* la Braşovŭ: 9 óre a. m.
c) Din *Sĕcuime* la Braşovŭ: 6 óre séra.
d) „ *Făgăraşŭ* la Braşovŭ: 2 óre diminéţa.
e) „ *Săcele* la Braşovŭ: 6 óre 30 minute séra.

Rugămŭ pe domnii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei“.

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşovŭ.